

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 22.

ROMÁN NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

- A Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldásokon kívül bármely jó megoldás elfogadható.
- Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
- Félpont és többletpont nem adható.
- A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig eggyessel.

Példa:

11.	0	helytelen
12.	1	helyes

- A pontszámok összesítése a külön lapon található összesítő táblázatban történik.

A vizsgán összesen 150 pont szerezhető. Az egyes vizsgarészek/összetevők arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

<i>Vizsgarész/összetevő</i>	<i>Vizsgapont</i>
Olvasott szöveg értése	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értése	33
Íráskészség	33
<i>Írásbeli összesen</i>	<i>117</i>
Szóbeli	33
Összesen	150

Azoknál az összetevőknél, ahol feladatpontok nem egyeznek meg a vizsgapontokkal, átszámítási táblázatokat mellékelünk a megoldásokhoz!

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**Részletes útmutató****I.****1. feladat**

1. Pe vârful unui munte, într-o cetate cu două turnuri.
2. În război .
3. A trimis soli.
4. Pînă la marginile lumii, și s-au întors fără bucurie.
5. Avea doi copii, unul a crescut în turnul dinspre miazănoapte, celălalt în turnul dinspre miazăzi.
6. Să-l caute pe tatăl lor.
7. A plâns.
8. Că are flăcăi atât de vrednici.
9. Că se temea să nu-i piardă.
10. Să rămână împreună.
11. S-au despărțit.
12. Oltul și Mureșul.
13. Mureșul a pornit spre miazănoapte, iar Oltul spre miazăzi.
14. Când mama lor a început să plângă, s-au făcut râuri și râuri au rămas.

2. feladat

15.	C
16.	E
17.	A
18.	F
19.	D
20.	B

3. feladat.

21. D
22. C
23. E
24. B
25. A

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a Feladatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért Feladatpontok hány vizsgapontot érnek.

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1

II. NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

Részletes útmutató

1. feladat

1. *S-a născut*
2. *a învățat*
3. *a primit*
4. *a urmat*
5. *a fost*
6. *au înființat*
7. *a absolvit*
8. *a devenit*

2. feladat

Criticii vorbesc **9.despre** pelicula „Cronicile din Narnia: Leul, „Vrăjitoarea și Dulapul” numind-o o combinație **10. între** „Harry Potter” și „Stăpânul inelelor”. Cei **11. de la** studiourile Walt Disney au văzut **12. în** „Cronicile din Narnia” o mină **13.de** aur. Seria de șapte cărți a fost scrisă **14. la** jumătatea secolului trecut de britanicul C.S. Lewis.

Ecarnizarea primului volum, „Leul, Vrăjitoarea și Dulapul” a costat 180 de milioane de dolari și este regizată de tatăl lui „Shrek”, neozeelandezul Andrew Adamson.

Ce are în comun povestea despre salvarea Pământului de Mijloc (**15.din** „Stăpânul inelelor”) **16. cu** aventura celor patru copii care ajung, printr-un dulap, în ținutul magic Narnia? Tolkien și C.S. Lewis au fost buni prieteni și, mai mult decât atât, deoarece Lewis era deja recunoscut ca scriitor **17. pentru** copii, acesta l-a ajutat **18. pe** Tolkien să publice „Hobbitul”.

3. feladat

19. ai mărului
20. aerului
21. americanului
22. conținutului
23. nisipului.
24. curentului
25. bisericilor
26. domniei

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a Feladatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért Feladatpontok hány vizsgapontot érnek.

Feladatpont	Vizsgapont
26	18
25	17
24	16
23	15
21	14
20	13
19	12
18	11
17	10

Feladatpont	Vizsgapont
16	9
14	8
12	7
10	6
9	5
7	4
5	3
4	2
2	1

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató

1. feladat

Blue jeans este cel mai faimos articol de îmbrăcăminte inventat de Levi Strauss. În 1874, Levi Strauss a emigrat din Germania în Statele Unite, și a petrecut câțiva ani la New York, învățând și făcând comerț cu postavuri. În același timp, în California, a izbucnit „goana după aur” și a apărut o nevoie foarte mare de produse care să susțină această activitate.

Părăsind New Yorkul, Levi se mută în California și deschide un magazin cu unelte pentru mineri, în care a adus și un balot de pânză foarte rezistentă, intenționând să o vândă celor care voiau să-și confecționeze corturi.

Un comerciant îi spuse lui Levi că ar trebui să producă pantaloni din această pânză, pentru că ar fi foarte utili celor care căutau aur în mine. Așadar, Levi Strauss a început să confecționeze pantaloni care au avut un succes nemaipomenit printre mineri. Singura obiecție era că erau foarte aspri. Atunci Strauss a înlocuit pânza cu una alta, mai moale, denumită „pânză de doc”, adusă din Franța.

Numele de „jeans” vine de la denumirea dată de marinarii din Genova, pentru că din această pânză se confecționau uniformele lor. Denumirea de „blue” (albastru) a fost dată pentru că pânza din care se confecționau acești pantaloni era vopsită în albastru, culoare care se obținea ușor din niște plante foarte răspândite în SUA și Canada.

O altă problemă însă la acești pantaloni erau buzunarele pentru că se rupeau foarte repede. Un client, numit Jacob Davis, a avut ideea de a folosi capse care să prindă mai bine buzunarele de pantaloni.

Apoi, în 1886, Levi a cusut pe pantaloni o etichetă din piele care reprezenta imaginea a doi cai care trag în părți opuse de o pereche de „blue jeans”. Această etichetă voia să arate cât de rezistenți sunt pantalonii făcuți de Levi Strauss. Blue jeans au ajuns celebri datorită filmelor despre cowboy, făcute la Hollywood.

(Text redactat din sursă originală)

1. Levi Strauss a inventat cel mai faimos articol de îmbrăcăminte **blue jeans**.
2. Dânsul a petrecut câțiva ani la **New York**.
3. În California deschide un magazin cu unelte **pentru mineri**.
4. Levi Strauss a început să confecționeze **pantaloni**.
5. Strauss a înlocuit pânza cu una alta, mai moale, denumită "**pânză de doc**".
6. Numele de „jeans” vine de la denumirea dată de **marinarii din Genova**.
7. Denumirea de „blue” (albastru) a fost dată pentru că pânza din care se confecționau **era vopsită în albastru**.
8. Buzunarele **se rupeau foarte repede**.
9. Pentru a prinde mai bine buzunarele au folosit **capse**.
10. Eticheta reprezenta imaginea a doi cai (care trag în părți opuse de **o pereche de "blue jeans"**).

2. feladat

IOANA: Ce bine că te întâlnesc. Te căutam de zor și nu mai știam de unde să te iau.

RADU: De ce atâta grabă? Ce s-a întâmplat?

IOANA: O, nimic grav! Ce faci joi după-amiază?

-
- RADU: Voi fi liber.
 IOANA: Dar Luminița?
 RADU: Și ea va fi liberă.
 IOANA: Pentru ce mă întrebi?
 RADU: Avem două bilete de teatru în plus. Vă invităm și pe voi.
 IOANA: Ce surpriză! Dar trebuie s-o întreb și pe Luminița.
 RADU: Bine. Discută cu Luminița, și telefonează-mi miercuri.
 IONA: La ce oră să te sun?
 RADU: Să zicem pe la zece și un sfert.
 IOANA: Stai puțin, la care teatru vom merge și ce vom vedea?
 RADU: La Național. Se va juca piesa *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale.
 IOANA: Cunoști distribuția?
 RADU: Cum să nu!
 IOANA: De exemplu, rolul lui Agamiță Dandanache va fi interpretat de Radu Beligan.
 RADU: M-am lămurit. E o distribuție excepțională! Dar cum se face că piesa se va juca la matineu și nu seara?
 IOANA: Pentru că joi seara se va încheia stagiunea Teatrului Național cu piesa *Rinocerii* de Eugen Ionescu, după care toți artiștii vor pleca în concediu.
 RADU: Nu înțeleg prea bine.
 IOANA: Stai că te lămuresc imediat. La cererea Ligii Studenților, direcția a aprobat extraordinar cu *O scrisoare pierdută*.
 RADU: Deci va fi un spectacol dat special pentru studenți.
 IOANA: Ei, ce zici, vine și Luminița?
 RADU: Cu siguranță. Nu-ți mai dau nici un telefon. Ne vom întâlni în holul teatrului, la ora 4 după-amiază.
 IOANA: Atunci, la revedere pe joi.

11. De ce l-a căutat Ioana pe Radu? Deoarece au două bilete de teatru în plus.

12. La care teatru vor merge? La Național.

13. Care piesă se va juca? *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale.

14. Ce fel de spectacol va fi? Va fi un spectacol dat special pentru studenți.

15. Unde și când se vor întâlni? În holul teatrului, la ora 4 după - masă.

(Text redactat din sursă originală)

3. feladat

Negustorul Florentin

Pe când domnea în Țara Românească Vlad Țepeș, trecu prin țară, venind din Transilvania, un mare negustor florentin ce avea cu el marfă și bani foarte mulți.

Cum ajunse la Târgoviște, capitala țării pe atunci, neguțătorul se duse îndată la palatul domnesc și îi ceru lui Țepeș slujitori ca să-l păzească și pe el, și marfa, și banii ce-i avea.

Țepeș îi porunci atunci să lase marfa și banii în piață iar el să vină să doarmă la palat.

Negustorul, neavând ce face, se supuse poruncii domnești, dar peste noapte cineva, trecând pe lângă căruța cu marfă, luă din bani 160 de galbeni.

A doua zi, dis-de-dimineată, negustorul se duse la căruță, găsi marfa cum o lăsase, din bani lipseau însă 160 de galbeni. Se duse la domn și-i spuse lipsa banilor. Domnul îi porunci să n-aibă nici o grijă, căci se vor găsi îndată, și banii, și hoțul. Porunci să se pună din vistierie banii la loc, însă cu unul mai mult.

Oamenilor din capitală le porunci să-l caute îndată pe hoț, că de nu-l vor găsi pe hoț va pierde toată cetatea.

Negustorul, mergând din nou la căruță, numără banii o dată, de două ori și a treia oară și cu mirare găsi toți banii, însă cu un galben mai mult.

Atunci se duse la domn și spuse:

– Stăpâne, am aflat toți banii, însă cu un galben mai mult.

În acel moment fu adus și hoțul. Atunci Țepeș spuse negustorului:

– Du-te în pace!

(Text redactat din sursă originală)

16. Negustorul venea din Moldova. **F**
17. Capitala țării pe atunci era Târgoviște. **A**
18. Ajungând în capitală, s-a dus la palat, și-i ceru lui Țepeș un slujitor ca să-l păzească. **A**
19. Țepeș i-a poruncit să ducă marfa și banii la palat. **F**
20. Negustorul și-a lăsat marfa și banii în piață, el a dormit la palat. **A**
21. Dar noaptea i-a furat cineva marfa. **F**
22. Țepeș nu i-a restituit banii. **F**
23. Domnul poruncii să se pună din vistierie banii la loc. **A**
24. Negustorul a numărat banii și a găsit cu doi galbeni mai mulți. **F**
25. Hoțul însă n-a fost găsit. **F**

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a Feladatpont. A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért Feladatpontok hány vizsgapontot érnek.

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmazzak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő összetevőben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.
3. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
4. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a Tartalom szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem értelmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség

(szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepek és a közlési szándéknak,
  - megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
  - megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.
-

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50–80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és legalább 40–50 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid. vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító

---

szempontra kitér, de mondatai nem tartalmazzak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznak rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajttával szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzethez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. 0 pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „auzi“ ige helyett a „asculta“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezőmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ (pl. „deasupa + gen.”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezőmód szempontnál.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elkészítés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elkészítés.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindennél logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.